

**AKTAR KITBA MINN
MALTIN TA' FRANZA.**

Madame Aurore Verle laqqgħatna wkoll ma' Georges Micallef, Matti lehor li trabba Tuneż imma li illum jghix Franza:

Jiena jisimni Georges Micallef, imwield Tuneż, fil-kwartier ta' BIEB IL-HADRA fejn kienu jghixu hafna familji Maltin, il-magġoranza biċċiera u kuċċiera. Il-familja tiegħi kienet minn Haż-Żebbuġ, minn-naħa ta' missieri, u mill-Qrendi minn-naħa t'ommi. Issa mindu sirt pensjonant noqgħod fil-belt ta' Hagondange, hdejn il-fruntiera Franco-Lussemburgiza.

L-ewwel kont nġhallem fi skola primarja; u wara sirt professor tal-Franċiż, u surmast fi skola sekondarja, fit-Tuneżija u fi Franza.

Tabilhaqq għandi ftit tifikiriet tal-kultura Maltija għax missieri, li kien jaħdem f'uffiċju, ma tantx kien jagħti kasha; u omni kienet thoss ruhha aktar Franċiża mill-Franċiżi.

Iżda fadalli xi kliem Malti, xi taqbila, u xi platt tajjeb ta' ikel Malti li naf insajjar – bħal l-ghagin il-forn, il-qarabagħli u l-brunġiel mimli, u l-pastizzi – li konna nsejnhom "caldi" għax il-bejjiegħa fit-toroq kienu jzommuhom sħan u jgħajtu: "caldi caldi!"

Fil-parroċċa tagħna ddedikata lil San Pawl, ir-religjon kienet ankrata fina u għadni niftakar l-atmosfera tar-Randan, il-funzjonijiet, u l-priedki li ma kontx nifhimhom, imma niftakar kliem bħal: "Alla, Sinjur, Gheżieħ Huti" u kont inkun tassew imqanqal.

Hu meta kbirt u bdejt naħdem li sirt konxju tal-indentita' Maltija tiegħi, u din kibret fija u biha hassejtni tassew kburi.

Tislijiet

Georges Micallef

KOTBA LI QRAJNA

*Gabra ta'
Leggendi*

Joseph C. Camilleri

Ftit tal-jiem ilu, il-Wise Owl Publications hargu ktieb bi-isem ta' *Gabra ta' Leggendi* miġbura mill-membri tal-Għaqda tagħna Joseph C. Camilleri. Il-leggendi ngabru l-aktar minn fomm ix-xjuh tagħna, u huma qosra, spiss mhux aktar minn paragrafu jew tnejn, u huma ta' ċertu mportanza għax xi whud minnhom, għalkemm magħrufa minn min għandu ċertu eta', mhux dejjem issibhom miktuba u miġbura flimkien. Biex niehdu eżempju, ejja nsemmu "l-Leggenda tal-Qerda ta' Malta".

"Il-gżira ta' Malta kienet minn tal-ewwel li nholqot. Għalhekk din il-gżira se tkun l-ewwel waħda li se tinzel taħt il-baħar. Jum wieħed il-baħar se jgħatti lil Malta kollha kemm hi. Wara li jigri dan xi baħhara Sqallin jgħaddu fuq il-post fejn qabel kienet Malta. Dawn jieqfu biex jgħidu xi talba għal ruh il-Maltin li kienu jghixu fuq din il-gżira." Paġna 15.

Din l-istorja nisma' lil omni ssemmiha, u l-awtur jgħid li dari tant kienet magħrufa li hemm ukoll xi taqbiliet fuq dan l-istess suġġett:

*Dik Malta l-ewwel ma nhalqet,
Dik Malta l-ewwel ma tinzel.
Ej' hanina, busni bewsa,
Qabel il-mewt tahsad bil-mingel.*

U ohra:

*Meta Malta ssir baħar
U jgħaddu l-iġfien Sqallin,
Jgħidu requiem aeternam,
Għax hawn għammru l-Maltin.*

L-awtur qed joffri skont speċjali għall-membri tal-Għaqda tal-Folklor. Il-ktieb jiswa €6.99 mill-hwienet, imma l-membri jistgħu jixtruh b' €5.25. Ma' dan wieħed irid iżid 53c posta, u 20c envelope – total €5.98. Iktbu lil: Joseph C. Camilleri, 32, Triq il-Muskatell, H'Attard, ATD 2730.

Għall-membri barra minn Malta l-posta hi hekk: L-Ewropa €6.67, l-Amerka €4.91, u l-Awstralja €6.02